

Utdrag ur mötesanteckning FVM Klinisk ledning, program FVM

Datum för möte: 2021-05-17

Produkttilldelning av läkemedelsordinationer

Beslut

FVM Klinisk ledning beslutar följande:

1. En funktion för att hantera produkttilldelning i Millennium ska införas för verifikation och tilldelning av produkt av en läkemedelsordination. Funktionen behöver vara på plats i samband med första driftsättningen av Millennium.
2. Fortsatt utredning behövs för att:
 - a. Utse ansvarig för funktionen, det vill säga utföra manuell produkttilldelning och underhålla regelverk för automatisk produkttilldelning.
 - b. Utredda omfattning av manuell produkttilldelning för att mer exakt kunna uppskatta resursbehovet (innefattar både omfattning i tid och vilken eller vilka personalkategorier som är bäst lämpad för uppgiften).
3. Klinisk ledning överlämnar frågan om fortsatt utredning till regionchefläkaren med hänvisning till regionchefläkarens uppdrag att etablera struktur och organisation för förvaltning och utveckling av vårdens processer i FVM.

Sammanfattning av ärendet

Vid ordination av läkemedel i Millennium väljer ordinatören ett läkemedel utifrån systemets orderkatalog och därefter sker en produkttilldelning för att knyta ordinationen med den produkt som ges till patienten. Produkttilldelningen kan ske automatiskt utifrån ett definierat regelverk eller manuellt i de fall automatik inte är möjligt. Produkttilldelningen är en förutsättning för att kunna skanna läkemedel i samband med iordningställande och administrering/överlämnande vilket i sin tur möjliggör en tydlig dokumentation och god spårbarhet.

Vid manuell hantering behöver lämplig personalkategori hantera ordinationen så att den kan delas ut till patienten, helst utan behov av manuell tilläggsdokumentation. Cerner har förmedlat att Millennium kan designas på flera sätt, men deras rekommendation är att det alltid utförs en produkttilldelning för alla läkemedelsordinationer. Region Skåne har valt att följa denna rekommendation och kommer bemanna för att möjliggöra det. Vid samma beslut

från Västra Götalandsregionen, VGR, blir konsekvensen att en funktion för att ansvara för produkttilldelning behöver tillsättas och bemannas. En funktion för manuell produkttilldelning är en förutsättning för att VGR ska kunna producera slutenvårdos.

Arbetsström Läkemedel har bedömt att de inte kan lämna någon rekommendation för beslut då det nya arbetssättet i Millennium har konsekvenser som är svåra att väga mot varandra.

Programledningen rekommenderar att en funktion för att hantera produkttilldelning i Millennium ska införas för verifikation och tilldelning av produkt av en läkemedelsordination.

Beslutsunderlag

- Produkttilldelning av läkemedelsordinationer, daterat 2021-05-17

Notering på mötet

Mötet diskuterar om det kan bli möjligt att mindre än 20% av ordinationerna kommer att behöva manuell produkttilldelning. Det är dock för tidigt för att kunna besvara den frågan.

Beslut skickas till

Enligt beslutsunderlaget.

FVM Klinisk ledning

FVM Klinisk ledning ansvarar för att Millennium anpassas i enlighet med nationella och regionala riktlinjer för processer i vården. Gruppen har mandat att fastställa standardisering och förändringar av processer, arbetsflöden och roller samt kliniskt och administrativt innehåll i relation till Millennium. Gruppen utses av koncernledning hälso- och sjukvård och består av representanter för olika verksamhetsfunktioner i Västra Götalandsregionen och företrädare för kommunerna i Västra Götaland.

Beslutsunderlag
Datum 2021-05-17

Handläggare: Emil Andreasson
Telefon: 070 - 229 60 66
E-post: emil.andreasson@vgregion.se

Till FVM Klinisk Ledning

Produkttilldelning av läkemedelsordinationer

Förslag till beslut

FVM Klinisk Ledning beslutar följande:

1. En funktion för att hantera produkttilldelning i Millennium ska införas för verifikation och tilldelning av produkt av en läkemedelsordination. Funktionen behöver vara på plats i samband med första driftsättningen av Millennium.
2. Fortsatt utredning behövs för att:
 - a. Utse ansvarig för funktionen, det vill säga utföra manuell produkttilldelning och underhålla regelverk för automatisk produkttilldelning.
 - b. Utredda omfattning av manuell produkttilldelning för att mer exakt kunna uppskatta resursbehovet (innefattar både omfattning i tid och vilken eller vilka personalkategorier som är bäst lämpad för uppgiften).
3. Klinisk ledning överlämnar frågan om fortsatt utredning till regionchefläkaren med hänvisning till regionchefläkarens uppdrag att etablera struktur och organisation för förvaltning och utveckling av vårdens processer i FVM.

Sammanfattning av ärendet

Vid ordination av läkemedel i Millennium väljer ordinatören ett läkemedel utifrån systemets orderkatalog och därefter sker en produkttilldelning för att knyta ordinationen med den produkt som ges till patienten. Produkttilldelningen kan ske automatiskt utifrån ett definierat regelverk eller manuellt i de fall automatik inte är möjligt. Produkttilldelningen är en förutsättning för att kunna skanna läkemedel i samband med iordningställande och administrering/överlämnande vilket i sin tur möjliggör en tydlig dokumentation och god spårbarhet.

Vid manuell hantering behöver lämplig personalkategori hantera ordinationen så att den kan delas ut till patienten, helst utan behov av manuell tilläggsdokumentation. Cerner har förmedlat att Millennium kan designas på flera sätt, men deras rekommendation är att det alltid utförs en produkttilldelning för alla läkemedelsordinationer. Region Skåne har valt att följa denna rekommendation och kommer bemanna för att möjliggöra det. Vid samma beslut från Västra Götalandsregionen, VGR, blir konsekvensen att en funktion för att ansvara för produkttilldelning behöver tillsättas och bemannas. En funktion för manuell produkttilldelning är en förutsättning för att VGR ska kunna producera slutenvård.

Arbetsström Läkemedel har bedömt att de inte kan lämna någon rekommendation för beslut då det nya arbetssättet i Millennium har konsekvenser som är svåra att väga mot varandra.

Programledningen rekommenderar att en funktion för att hantera produkttilldelning i Millennium ska införas för verifikation och tilldelning av produkt av en läkemedelsordination.

Konsekvenser utan ett beslut

Utan funktion för produkttilldelning kommer:

- det inte gå att integrera med tredjeparts-system. Detta innebär att all slutenvårdsdoshantering upphör, då en integration med systemet Candos är nödvändig för att dosproduktionen ska fungera. I dagsläget produceras ca 6 miljoner slutenvårdsdospåsar per år i VGR. Utan denna produktion behöver motsvarande doser tas fram och iordningsställas från läkemedelsförråden vilket ökar arbetsbördan från vårdpersonalen och risken för fel.
- det inte gå att skanna i samband med iordningsställande och administrering/överlämning och behovet av fritextdokumentation av administrerat/överlämnat läkemedel kommer att öka, vilket sannolikt minskar möjligheten till spårbarhet i läkemedelsprocessen. Omfattning av detta behov beror i sin tur på om Millennium kommer driftsättas med molnfunktionalitet eller inte, då avsaknad av molnfunktionalitet drastiskt ökar behovet av manuell dokumentation.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Millennium är designat för traditionell anglosaxisk modell för sjukvårdssystem där läkemedelsprocessen (ordination – iordningställande – administration/överlämnande) inkluderar ett mellanled med farmaceutiskt arbete mellan läkares och sjuksköterskors arbetsuppgifter. Arbetssättet och de medicinska yrkesrollerna i den anglosaxiska modellen skiljer sig från den modell som används i svensk sjukvård. För Millennium innebär detta att både en ordination och en produkttilldelning krävs för att en läkemedelsordination ska kunna iordningställas och administreras/överlämnas på ett effektivt och patientsäkert sätt. Många arbetsflöden inom läkemedelsprocessen berörs av produkttilldelning och en tydlighet hur VGR vill hantera frågan behövs.

Produkttilldelningen består av två steg, verifikation följt av tilldelning av produkt. Båda dessa kan ske automatiskt men kan i vissa fall behöva hanteras manuellt. För att genomföra en automatisk produkttilldelning behöver Millennium hitta en matchande motsvarande produkt (bild 1).

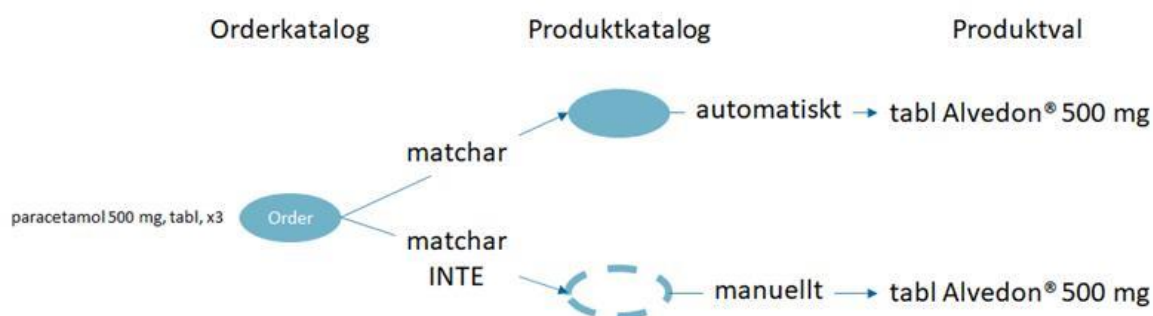

Bild 1: När ordinationen utifrån orderkatalogen inte matchar med någon produkt i produktkatalogen behöver produkttilldelningen göras manuellt.

I första steget av produkttilldelningen görs en verifikation som i standardutförandet av Millennium utförs av farmaceuter (benämns "Pharmacy Verification"). Denna verifikation syftar, enligt Cerner, till att säkerställa att en läkemedelsordination är kliniskt lämplig för avsedd patient. Vid automatiserad verifikation åsidosätts detta ursprungliga syfte och blir enbart en kontroll av att ordinationen uppfyller de krav som specificerats i systemet. Om den automatiserade verifieringen av någon anledning inte fungerar kan den göras manuellt i "PharmNet" som är en av Millenniums administrativa applikationer. Verifiering är inget absolut krav för att kunna dela ut läkemedel och vid akuta situationer kan läkemedel alltid ges till patient utan att ordinationen har blivit verifierad. Benämningen "Pharmacy Verification" antyder att det är en uppgift för farmaceuter men formellt finns inga krav på att det är farmaceuter som utför den. Behörigheten till "PharmNet" kan ges till andra yrkeskategorier om så skulle önskas.

I andra steget av produkttilldelningen knyts ordinationen till den produkt som ska iordningställas och administreras/överlämnas till patienten. Tilldelningen görs antingen till ett generiskt produktnamn eller en handelsprodukt (bild 2). Detta möjliggör fortsatt dokumentation av den faktiska handelsprodukt som hanteras i samband med att dokumentation/bekräftelse av handelsprodukt görs av ansvarig vårdpersonal. Inriktningsbeslut finns om att använda streckodsläsare för denna typ av patientnära dokumentation, så kallad "bedside scanning", och det förutsätter att en tilldelning har skett. Utan en tilldelad produkt kan inte skanner användas och handelsproduktnamn måste dokumenteras i fritext. Produkttilldelning är således en förutsättning för en effektiv spårbarhetsdokumentation genom hela läkemedelsprocessen, från ordination till administrering/överlämnande till patient, så kallad "Closed loop medication". "Bedside scanning" är en del av "closed loop medication".

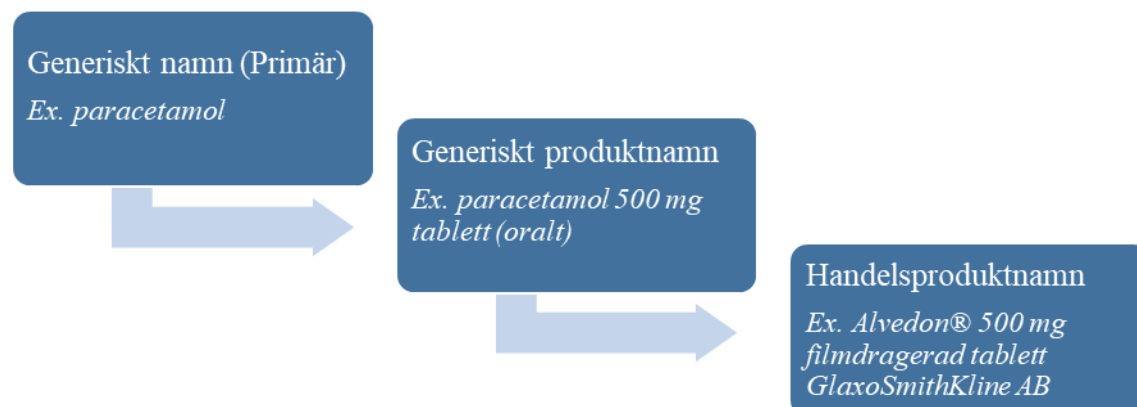

Bild 2: Läkemedelsterminologi enligt Multum (Millenniums läkemedelsdatabas)

Tilldelning görs utifrån en produktkatalog där VGR:s definierade sortiment framgår och blir därmed ett sätt att styra mot användning av rekommenderat och upphandlat sortiment. En potentiellt positiv effekt av manuell tilldelning är att läkemedelsordinationer som har gjorts på en produkt som likväl kan bytas mot en likvärdig produkt i det definierade sortimentet kan justeras. Men då det råder osäkerhet kring om det är just för dessa ordinationer som manuell tilldelning kommer krävas är det i dagsläget högst osäkert om och i så fall hur stor denna positiva effekt kan vara. När manuell tilldelning behövs kan det antingen göras i samma applikation som verifikationen ("PharmNet") eller av utdelande personal i samband med iordningsställandet. För det sistnämnda används Millenniums funktionalitet för produkttilldelning, "Nurse Med Prep". Tilldelning i "Nurse Med Prep" gäller bara enskilt utdelningstillfälle till skillnad mot tilldelning i "PharmNet" som gäller för alla framtida utdelningstillfällen. "Nurse Med Prep" är molnberoende och möjligheten till användning är därmed beroende på om VGR väljer att drifta Millennium med molnfunktionalitet eller inte. Om VGR väljer att avstå molnfunktioner innebär det att manuell tilldelning bara kan göras i "PharmNet".

Vid majoriteten av Millenniums läkemedelsordinationer kommer produkttilldelning ske automatiskt. För en andel ordinationer kommer den automatiska funktionen av olika anledningar att inte fungera och för dessa behöver produkttilldelningen ske manuellt.

Behovet av manuell produkttilldelning uppstår till exempel:

- alltid vid dosändring och vid vissa andra justeringar av befintlig ordination
- när ordinationen är felaktigt angiven utifrån satta parametrar, tex dos i mg istället för det valda formatet styck tabletter, eller vid viss fritextanvändning
- när produkten inte finns att tilldela enligt uppsatta regler för automatisk produkttilldelning

Arbetsström läkemedel är inne i en intensiv designperiod där VGR-anpassade order- och produktkataloger håller på att tas fram. Utan att ha dessa färdiga och därmed möjlighet att testköra dem mot varandra för att stämma av matchningsgraden är det omöjligt att ge en exakt andel ordinationer där det kommer krävas manuell hantering. I samtal med Region Skåne, som har liknande förutsättningar och inte heller kan ge ett exakt svar, har uppskattningar gjorts om att cirka 20% av ordinationerna kommer behöva manuell produkttilldelning. Initialt under utrullningen av Millennium kan behovet vara större. Denna uppskattning förutsätter att användargraden av ordinationsmallar är hög och att Millenniums tillgängliga ordinationsmallar motsvarar verksamhetens behov. En ordinationsmall är en förifylld mall som standardiserar ordination av läkemedel och användningen av dessa ökar sannolikheten för automatisk produkttilldelning.

Produkttilldelning berör alla läkemedelsordinationer som görs i Millennium och behovet av manuell hantering finns således dygnet runt alla dagar. Eftersom enstaka läkemedelsdoser alltid kommer kunna delas ut utan produkttilldelning finns dock inget absolut krav av att bemanna för denna hantering dygnet runt. Värt att beakta i sammanhanget är dock det ökade dokumentationskravet som hamnar hos vårdpersonal vid de tillfällen när funktionen för manuell tilldelning inte finns tillgänglig.

Produkttilldelning, automatisk eller manuell, är en förutsättning för integration med tredjepartssystem som exempelvis VGR:s IT-stöd för slutenvårdsdos Candos. För en fungerande integration med Candos behövs därför en funktion som kan hantera de ordinationer som kräver manuell tilldelning, eftersom denna hantering behöver förhålla sig till definierade stopptider och inte kan skötas manuellt av vårdpersonalen i samband med utdelande. En funktion för manuell produkttilldelning behöver vara tillgänglig i samband med att ordinationer som är aktuella för dosproduktion överförs till Candos, det vill säga under kontorstid samt lördagar och vissa helgdagar. Även eventuella integrationer med andra tredjepartssystem, exempelvis Hamlet (VGR:s beställnings- och lagerhanteringssystem för läkemedel), skulle kunna påverkas på liknande sätt.

Beaktande av principer för beslut

Vårdpersonalens upplevelse

- Rätt information för uppgiften
- Smarta arbetsflöden
- Rätt verktyg för uppgiften

Vårdprocesser

- Användarvänliga beslutsstöd
- Minska administrativa uppgifter för vårdpersonal

Konsekvenser av beslut

Ett beslut om att tillsätta en funktion för att hantera produkttilldelning kommer innebära att en organisation för att utföra den manuella produkttilldelningen behöver bemannas. I nuläget bedöms inte denna förändring kunna ge några uppenbara kvalitetshöjande effekter och det är svårt att överskåda vilka möjligheter som eventuell kan finnas på längre sikt. Bemanningen av funktionen innebär ekonomiska konsekvenser då personal sannolikt behöver rekryteras. Det kommer också behöva tas fram regelverk och underlag för att den automatiska produkttilldelningen ska fungera. Ytterligare utredning krävs för att utreda omfattning och därmed möjliggöra en mer exakt beskrivning av organisations- och resursbehovet. I samband med detta kommer risk- och konsekvensanalys att genomföras.

Fortsatt dialog behöver föras med Cerner om att utveckla Millennium för att minska behovet av manuell tilldelning där det inte medför någon kvalitetshöjande effekt, speciellt gäller det kravet på manuell hantering i samband med justering av befintlig ordination men det kan även gälla andra delar.

I ett kortare perspektiv innebär ett beslut att läkemedelsströmmen kan färdigställa den design av arbetsflöden för ordination och slutenvårdsdos som behövs.

Beredning

Detta beslutsunderlag har beretts i arbetsström läkemedel, FVM.

Underlaget har presenterats och diskuterats med chefen för enhet läkemedel och hjälpmedel, chefen för Sjukvårdsapoteket VGR och ordförande i Läkemedelskommittén som bidragit med synpunkter.

Ärendet har presenterats på Klinisk ledning 10 maj 2021 och har därefter kompletterats.

Besluten skickas till

- Enhet läkemedel och hjälpmedel
- Läkemedelskommittén
- Sjukhusapoteket VGR
- Implementeringsansvariga hälso- och sjukvårdsförvaltningar
- Implementeringsansvarig koncernkontoret
- Implementeringsansvarig privata vårdgivare
- Objekt huvudprocess vård
- Objekt ordination och förskrivning
- Förvaltningsbrevlådor sjukhus